

Mediebrugers manual til løgnens tidsalder

af Lea Korsgaard @leak

Vi bruger mere tid end nogensinde på nyheder, ikke mindst online. Men bruger vi vores opmærksomhed fornuftigt? Chefredaktør Lea Korsgaard forklarer præcist og tarkvækkende, hvordan hovedløse nyheder skader den offentlige samtale, ligesom hun leverer et oprøb til den kritiske mediebruger.

FÅ BOGEN GRATIS

Apple iTunes

Til kamp mod falske nyheder: syv råd til medieforbrugeren

Udgivet 26/05/2017 — af Bjarke Larsen

Det er nogle meget idealistiske råd, Zetlands chefredaktør Lea Korsgaard giver om, hvad den moderne medieforbruger kan gøre i kampen mod falske nyheder. Og det bliver for alvor problematisk, da hun indfører begrebet "den etiske sandhed". Bjarke Larsen anmelder "Den der råber lyver".

Øv.

Det var den følelse, der sad tilbage i mig, da jeg havde læst bogen *Den der råber lyver*, som Zetlands chefredaktør og altdominerende ansigt udadtil, Lea Korsgaard, har skrevet om falske nyheder.

Øv, fordi jeg havde ventet mig noget mere. Noget mere substans og noget mere realisme. For Lea Korsgaard er en af Danmarks dygtigste journalister, og det er imponerende, hvad det med hende i spidsen er lykkedes det digitale nyhedsmedie Zetland at stable på benene. Men bogen er så idealistisk i sine løsningsforslag, at den næppe flytter noget og vil være hurtigt glemt.

Og så opererer den med et problematisk begreb: Den etiske sandhed.

Syv råd til medieforbrugeren

Lea Korsgaard har vinklet bogen som en række råd til, hvad den moderne mediebruger kan gøre for at bekæmpe de falske nyheder. Det er:

- Sæt. Tempoet. Ned.
- Opsøg kloge mænd og koner
- Husk, at ikke *alle* sager har to sider
- Led efter sammenhænge
- Bidrag ikke til kommentatorernes banalisering af politik
- Bevar håbet
- Stop efterspørgslen efter løgne

Ikke fordi der er noget galt med de enkelte råd – bortset fra, at jeg undrer mig over, at de mange kommentatorer, der er dukket op de seneste år, ligefrem ophøjes til en af de vigtigste ting at bekæmpe.

Der er heller ikke noget galt med summen af gode råd, men er man med de syv gode råd virkelig rustet til tænderne og klar til kamp mod de falske nyheder? Nej, selvfølgelig ikke. De syv råd kunne, med en let omskrivning, lige så godt være syv gode råd til at stige

ud af hamsterhjulet i al bred almindelighed og leve sit liv i et roligere og mere eftertænksomt tempo.

“

De syv råd kunne, med en let omskrivning, lige så godt være syv gode råd til at stige ud af hamsterhjulet i al bred almindelighed og leve sit liv i et roligere og mere eftertænksomt tempo.

De syv råd retter sig mod den veluddannede medieforbruger, der i forvejen formodentlig er den gruppe, som er mest kritisk over for falske nyheder og mest opmærksom på at være på vagt.

Og de medier, som først og fremmest henvender sig til den veluddannede, kritiske medieforbruger, der er til "langsomme nyheder" – Information, Kristeligt Dagblad, Deadline, P1, Weekendavisen, Zetland og Føljeton – fylder deprimerende lidt i det samlede mediebillede.

Derfor flytter bogen næppe meget.

De mørke kræfter bag de falske nyheder

Øv-følelsen skyldes også det, jeg savner i bogen: F.eks. nogle helt lavpraktiske råd til, hvordan man bliver bedre til at gennemskue de nyheder, der er falske.

Hvordan man skærper sin kildekritiske sans i en travl hverdag, hvor det flyger forbi på skærmen med nyheder, holdninger og analyser. At man kan gå til hjemmesider som tjekdet.dk, som Mandag Morgen har lanceret. Hvor mange ved det – og hvor tjekker man en nyhed, man læser på engelsk eller et andet sprog?

“

Lea Korsgaard kommer slet ikke ind på de stærke – ofte "mørke" og udemokratiske – kræfter, der producerer de falske nyheder.

Øv-følelsen skyldes også, at Lea Korsgaard slet ikke kommer ind på de stærke – ofte "mørke" og udemokratiske – kræfter, der producerer de falske nyheder.

Det er slemt nok med den russiske efterretningstjeneste, Islamisk Stat og andre, der har veludbyggede afdelinger til at sprede misinformation og påvirke demokratiske valg eller radikalisere unge.

Men den britiske avis The Guardian har f.eks. bragt [en meget lang gennemgang](#) af, hvordan Brexit-kampagnen angiveligt blev kidnappet af stærke kræfter i det, avisen kalder "en global skyggeoperation". Hvad stiller man op med den slags, hvis der er hold i artiklens påstande?

Her hjælper det ikke meget at sætte tempoet ned. Måske tværtimod: Inden man får trukket vejret tilstrækkelig langt ned i maven, er mørke kræfter stukket af med den demokratiske debat.

Tre forudsætninger for de falske nyheder

Lea Korsgaard opridses tre grunde til, at de falske nyheder har fået så gode vækstbetingelser: Den mest åbenlyse er den teknologiske revolution, som gør, at enhver form for ideer og information kan spredes verden over med lynets hast.

Hertil kommer det, Lea Korsgaard kalder "skyggesiden af det 20. århundredes antiautoritære oprør", hvor det, "der startede som en afgørende kamp mod etablerede autoriteter – præsteskrabet, den sorte skole, patriarkatet – er slået om i en mistro til *enhver* autoritet".

Og for det tredje "har den offentlige debat for længe været frakoblet den virkelighed, som har udhulet store dele af den vestlige middelklasses tro på en bedre fremtid," som hun skriver.

Det er her, min *øv-følelse* for alvor satte ind, for Lea Korsgaard skøjter fuldstændig hen over de to sidste forudsætninger. Mistroen til autoriteter nævnes ikke i resten af bogen, og da hun i forbindelse med råd nummer syv, forholder sig til den kritik, der er rejst af, at medierne ikke beskriver den virkelighed, en stor del af befolkningen oplever, går det helt galt.

“

Er det en indrømmelse af, at Lea Korsgaard kun har et teoretisk kendskab til den virkelighed, der ikke beskrives i medierne? At hun selv lever i en helt anden virkelighed, den hippe københavnske, som beskrives igen og igen i medierne, og som Zetland om nogen repræsenterer.

"Det er uden tvivl rigtigt," skriver hun således. Hvorfor dette "uden tvivl"? Er det mig, der overfortolker de to ord – eller ligger der ikke i dem en indrømmelse af, at Lea Korsgaard kun har et teoretisk kendskab til den virkelighed, der ikke beskrives i medierne? At hun selv lever i en helt anden virkelighed, den hippe københavnske, som beskrives igen og igen i medierne, og som Zetland om nogen repræsenterer.

Hun har i hvert fald ingen bud på, hvad medierne – eller medieforbrugeren – stiller op over for dette problem.

Det hele fuser ud i en lidt komisk besværgelse om, at københavnske medier sandelig godt kan skrive om Jylland – og en underlig afslutning på bogen med et råd om at skaffe sig sit eget værelse, ikke mindst i overført betydning: Et sted, man kan lukke døren ind til: "Og så sidde lidt derinde. Uden at kunne høre nogen, der råber. Åbne et vindue. Læs en bog. I fred."

Den dybere, etiske sandhed

Lea Korsgaard opererer med noget, hun kalder en dybere, etisk sandhed: "Den værdifulde journalistik ... formidler ikke bare sandfærdige facts. Den påklædte journalist leder efter det, der er sandt på et dybere niveau. I etisk forstand, kan man kalde det."

Men hvad er den dybere, etiske sandhed om f.eks. kontanthjælpens størrelse, for nu at bruge et af de eksempler på en mislykket debat, hun selv inddrager i bogen?

Den findes ikke, for den afhænger i høj grad af det enkelte menneskes politiske holdninger og syn på, hvordan samfundet skal indrettes, og hvad der motiverer til at søge arbejde. Borgerlige politikere tror på piskan: Lavere kontanthjælp motiverer flere til at søge enhver form for arbejde. Venstrefløjten tror på guleroden: De

fleste på kontanthjælp har sociale, sundhedsmæssige og psykiske problemer. Når de er løst, kommer både lysten og evnen til at finde et job af sig selv.

Det samme kan siges om en lang række af de emner, der diskuteres mest heftigt i den offentlige debat: Kønsroller, flygtningekrise, illegale indvandrere osv. Virker folkeskolereformen efter hensigten – og hvad var hensigten?

Den store sult efter en løsning

”Den der råber lyver” er blevet støttet af både Trygfonden, Egmont, Danmarks Biblioteksforening, Specialtrykkeriet Arco og Frirummet.

Det er udtryk for den store bekymring, der med rette er i forhold til væksten af falske nyheder og en lige så forståelig desperation – en sult – efter at finde måder at imødegå spredningen af falske nyheder.

Så debatten fortsætter, og der kommer mange bøger efter denne. Mange artikler. Mange debatter. Heldigvis. Det er der brug for.

*Lea Korsgaard. ”Den der råber lyver”. 81 sider. **Bogen er gratis og kan hentes her.***

Topfoto: Præsentation af bogen på sitet <http://www.xn--denderrberlyver-nlb.dk/>

Hvis du kunne lide artiklen, er du velkommen til at donere et beløb til mig. Størrelsen bestemmer du selv. Jeg tager både MobilePay og Swipp på 20 74 68 44.

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del os gerne med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden via PayPal under 'Hold POV.International i live' eller via din netbank. Vores kontonummer er: 3409 12107307. Du kan også donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi udkommer uden annoncer og modtager ikke mediestøtte.

f

Bjarke Larsen

Jeg er journalist og redaktør og driver bl.a. nicheforlaget Pressto (www.forlaget-pressto.dk), der har specialiseret sig i bøger om børn og unge med diagnoser eller andre udfordringer i hverdagen. Desuden er jeg initiativtager til festivalen Historiske Dage (www.historiske-dage.dk). Jeg er uddannet journalist og har både arbejdet freelance og haft eget firma. Senest var jeg i perioden 2011-16 chefredaktør på branchebladet BogMarkedet. Før det har jeg lavet PR og branding for diverse virksomheder og skrevet om udenrigspolitik med særligt fokus på Afrika og 3. verden. Politisk har jeg en fortid hos De Radikale, bl.a. som redaktør af partiets medlemsblad. I dag er jeg passivt medlem af Socialdemokratiet. I en menneskealder boede jeg i Sønderborg, hvor jeg bl.a. i 10 år redigerede det satiriske årshæfte æ Rummelpot. I dag slår jeg mine folder i en haveforening i Sydhavnen. Du kan donere beløb til min journalistik via Mobile Pay og Swipp på 20 74 68 44. Alle beløb, store som små, er velkomne.

TAGS: [FAKE NEWS](#) [FALSKE NYHEDER](#)
[LEA KORSGAARD](#) [MEDIER](#) [ZETLAND](#)

ANBEFALET TIL DIG

Algoritmer mod fake news **Falsk brev skaber ravage i tyrkisk folkeafstemning** **De gamle medier tigger og nasser**

F Ø L G O S

Synes godt om

Del

43 tusind personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Follow @pointofviewint

H O L D P O V I N T E R N A T I O N A L I L I V E

Vi har valgt ikke at modtage mediestøtte eller overlæse siden her med forstyrrende reklamer. Vi gemmer os heller ikke bag en betalingsmur. I disse tider er der mere end nogensinde brug for kritik, debat og oplysning. Det vil vi gerne levere til alle POV's læsere – også dem, der ikke har råd til at betale.

Hvis du nyder at læse os, kan du støtte ved at blive medlem, støtte os med et enkelt beløb, når du har lyst, eller støtte den enkelte skribent via deres info-bokse.

Sådan kan du støtte os:

MobilePay

40 12 19 68

Bankoverførsel

Reg. nr. 3409 Kontonr. 12107307

PayPal

Herunder kan du melde dig ind hos os via Paypal, så dit månedlige støttebeløb bliver trukket automatisk. Det kan vi endnu ikke med MobilePay.

Donations-niveau
Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned ▼

Abonner

Q U I C K P O V

29/05/2017

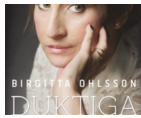
Kommentar: Hella vil gerne være hofnar – men hun er bare liberalist

28/05/2017

Kommentar: Inger Støjberg og mit Tamil-Deja Vu

28/05/2017

Præstationsprinsessernes hævn

27/05/2017

Ny naturvidenskabelig festival indtog Søndermarken

15/05/2017

POV's Dansk Vestindien-kalender – april-juni 2017

N P R O V E R S K R I F T E R

- Watch Women Shame Men Who Pee In Public
- Free The Principal!
- Adult ADHD Can't Be Diagnosed With A Simple Screening Test, Doctors Warn
- How An Interview With A Shark Researcher Wound Up Starring A Shark
- Uprooted By Conflict, Stuck In Limbo, Yearning For A Place To Call Home

B B C O V E R S K R I F T E R

- Manchester attacks: MI5 probes bomber 'warnings'
- French Open 2017: Aljaz Bedene beats Ryan Harrison to reach second round
- Bernhard Langer sets record on seniors tour with full set of senior majors
- Game of Thrones star Jason Momoa performs Haka
- Somalia's al-Shabab stones man to death for adultery

◀ FOREGÅENDE

Du skal ikke sige NÅ til mig

NÆSTE ▶

Twitter koger over: nej tak til remake af Dirty Dancing

S E N E S T E I N D L Æ G F R A

Kommentar: Hella vil gerne være hofnar – men hun er bare liberalist

Når Hella Joof får kritik er det fordi hun misbruger sin platform

Behind her Mistress' Chair

On Tuesday, the auction house Bruun Rasmussen in Copenhagen is putting a

Tillykke med Guldpalmerne, Sverige – men hvor var Danmark?

Ruben Östlunds The Square, med danske Claes Bang i hovedrollen, har sensationelt

Kommentar: Inger Støjberg og mit Tamil-Deja Vu

Under Tamilsagen klappede fælden for Ninn-Hansen og hans statsminister, Poul Schlüter. Der